

جنگ سیاسی – حقوقی در افق شورای امنیت

اگر امریکا در کارزار مکنائیس‌ ماشه پیروز نشود، ممکن است سناریوی خروج از شورای امنیت را در دستور کار قرار دهد

ناکامی اخیر ایالات متحده در اجماع‌سازی بین اعضای شورای امنیت برای تمدید تحریم‌های تسلیحاتی علیه ایران، حال این کشور را وادار به فرار به جلو کرده است. تبلیغات منفی چند روز اخیر امریکا از جمله فروش تسلیحات نظامی توسط جمهوری اسلامی ایران به طالبان با هدف از میان بردن سربازان امریکایی حاضر در افغانستان که شدیداً توسط کشورمان بی اساس بیان شد، در همین راستاست. همچنین فعال کردن مکنائیس‌ ماشه یا همان طرح بازگشت خودبه‌خود تحریم‌ها (snapback) که نه تنها تحریم تسلیحاتی علیه کشورمان را تمدید می‌نماید بلکه تسلیحاتی تحریم‌های پیش از قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت شامل: قطعنامه‌های ۱۶۹۶

(۲۰۰۶)، ۱۷۳۷، ۱۷۴۷ (۲۰۰۷)، ۱۸۰۳ (۲۰۰۸)، ۱۸۳۵ (۲۰۰۸) و ۱۹۲۹ (۲۰۱۰) را نیز برمی‌گرداند، با همین جهت امریکا است. اما مکنائیس ماشه چیست؟ و آیا ایالات متحده می‌تواند از آن بهره بگیرد؟ در صورتی‌که امریکا قادر به بهره‌گیری از آن نشود، چه خواهد کرد؟ و در نهایت، اگر این مکنائیس‌فعل شود، جمهوری اسلامی ایران چگونه می‌تواند مقابله نماید؟

مکنائیس ماشه اشاره به پیوست یکم و بندهای ۳۶ و ۳۷ برجام و نیز برداشتی است که از بندهای ۱۱ و ۱۲ قطعنامه ۲۲۳۱ می‌شود؛ براساس این دو بند اگر هر کدام از طرف‌های توافق به کمسیون مشترک شکایت نمایند، ۳۵ روز فرصت پاسخگویی و حل اختلاف میان طرفین وجود دارد. در صورت حل و

نتیج

عقب‌نشینی که در فاصله کوتاه از نوامبر انجام شد

بدینی مسکو به «استارت» انتخاباتی امریکا

تنها عامل کنترل تسلیحات هسته‌ای استراتژیک بین دو کشور است که هنوز لازم‌الاجراست و در فوریه ۲۰۲۱ منقضی می‌شود. این پیمان در صورت توافق دو طرف تنها تا پنج سال دیگر یعنی سال ۲۰۲۶ قابل تمدید است.

مسکو از واشنگتن خواسته تمدید این پیمان را به تعویق نیندازد و آن را استاندارد دگرگونی نامیده است. کارشناس سیاسی روسی «پیمان استارت جدید به لطف رژیم راستی‌آزمایی و اقدامات اعتمادساز، توانست در جه بالایی از قابلیت پیش‌بینی، شفافیت و تعامل کاری در روابط استراتژیک دو قدرت را تضمین کند».

با این حال واشنگتن تاکنون موضعی سرسختانه در این زمینه اتخاذ کرده و ضمن مطرح کردن شرط پیوستن چین به مذاکرات کاهش تسلیحات هسته‌ای خواهان کنار گذاشته شدن توسعه و استقرار انواع تسلیحات فراصوت از جانب روسیه شده بود. دو شرطی که با مخالفت طاعانه‌ها یکن و مسکو مواجه شده است. اکنون واشنگتن که در موضع ضعف قرار دارد با کنار گذاشتن شرط نخست و نوعی اغماض موقت درباره شرط دوم، آمادگی خود را برای تمدید احتمال پیمان استارت جدید اعلام کرده است. در شرایط فعلی روابط روسیه و امریکا، این تنها اقدام عمده سیاست خارجی است که ترامپ می‌تواند در حوزه روسیه انجام دهد و تأیید اکثریت هیران هر دو حزب جمهوری خواه و دموکرات را نیز به‌دست آورد.»

استارت جدید و بدبینی روس‌ها
پیمان استارت جدید در آوریل ۲۰۱۰ بین امریکا و روسیه ۲۰۱۰ امضا شده و در حال حاضر این توافقنامه

محق بودن یا نبودن امریکا انجام خواهد شد، در غیر این صورت، روال بنیادی حاکم شده و ایالات متحده قادر خواهد بود از حق وتو در تصمیم‌گیری استفاده کند و در نتیجه به اهداف خود دست یابد. استفاده از اهرم ماشه توسط امریکا، البته با مخالفت سایر اعضای حاضر در برجام روبه‌رو بوده است؛ چین و روسیه خروج امریکا از برجام را دلیل نداشتن حق استفاده از مکنائیس ماشه توسط این کشور می‌دانند. در نسوی دیگر «جوژ پورل» کمیسورنر سیاست خارجی اتحادیه اروپا به نمایندگی از این نهاد اعلام کرد که ایالات متحده به خاطر خروج یکجانبه از توافق هسته‌ای، حق کاربرد مکنائیس ماشه را ندارد. نکته جالب توجه، اظهارات مشاور امنیت ملی سابق ترامپ، «جان بولتون» است که خود در زمان خروج یکجانبه امریکا از برجام طرفدار و حامی این اقدام بود؛ به اعتقاد وی استفاده از مکنائیس ماشه رسک بالایی برای این کشور خواهد داشت، زیرا ممکن است با عملی نشدن آن، انزوای ایالات متحده بیشتر، نقش این کشور در شورای امنیت تضعیف شود و دیگر همانند قبل، «حق وتو» دارای ارزش نباشد.

در بدبینانه‌ترین سناریو که فعال شدن مکنائیس ماشه خواهد بود، عملاً بر جام از بین خواهد رفت و کشورمان باید هر گونه غنی‌سازی و برنامه‌های مرتبط به تحقیقات علمی فضایی خود را متوقف کند. همچنین تحریم‌های سابق مانند تحریم تسلیحاتی حاکم برمی‌گردند. در نقطه مقابل اگر ایالات متحده قادر به پیروزی در این کارزار نشود، ظن خروج این کشور از شورای امنیت به ذهن متبادر می‌شود. اقدامات دولت ترامپ در قبال نهادها، سازمان‌ها و پیمان‌های بین‌المللی بیانگر این است که هر گاه تیم او در رسیدن به اهداف و منافع ناکام مانده، او از ترتیبات بین‌المللی خارج شده یا سبب تضعیف آنها شده است.

حال اگر رخدادها بر وفق دولت ایالات متحده پیش رفت، جمهوری اسلامی ایران چه کار می‌تواند انجام دهد؟ اولین واکنش و اقدام می‌تواند خروج از برجام باشد. در این زمینه مجسمی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به تازگی یک طرح دو فوریتی با عنوان خروج خودکار از برجام در صورت فعل‌سازی مکنائیس ماشه را تدوین کرده‌اند که بر اساس آن «جهت حفظ منافع ملی ضروری دانسته شد تا در صورت انجام چنین اقدامی از سوی امریکا و یا توجه به اینکه ادامه حضور ایران در برجام بازنگشت قطعنامه‌های شورای امنیت خالی از ریفی خواهد بود، باید الزام به برجام را به‌نگام با اقدام بازدارنده به تصویب رساند. به این ترتیب، می‌توان در گام بعد خروج غنی‌سازی اورانیوم را به روال سابق بازگرداند، طرح خامنه‌داند به حضور در صورت روتل‌کلافی و پیمان جدید تسلیحات هسته‌ای را کلید زد و در نهایت برای بارسان آژانس در دسترسی نامحدود به مراکز نظامی و غیرنظامی محدودیت ایجاد کرد.

چالش

رقیبان رئیس‌جمهور امریکا چطور از برگه‌های رأی پستی

برای پیروزی بهره می‌گیرند؟

جنگ پستی ترامپ با انتخابات نوامبر

و در این میان، ترامپ احساس می‌کند که بیشترین ضرر را از این مکنائیس‌متمحمل خواهد شد. این نکته تا توجه به مخالفت با ترامپ در میان قشر جوان تحصیلکرده شهرنشین اهمیت خاصی پیدا می‌کند، زیرا این قشر به صورت عمده مخالف ترامپ هستند و حلالی‌توانند به راحتی واز طریق پست علیه او اقدام کنند.

■

هر چند که دست‌کم ۳۴ ایالت امریکا تلاش می‌کنند شهروندان‌شان بیشتر از گذشته امکان ارسال آرای پستی داشته باشند، اما این مکنائیس بدون مشکل نیست و همین نیز باعث شده تا پناه‌هایی به دست مخالفان آن داده شود، مشکلات رأی پستی

هر چند که دست‌کم ۳۴ ایالت امریکا تلاش می‌کنند شهروندان‌شان بیشتر از گذشته امکان ارسال آرای پستی داشته باشند، اما این مکنائیس بدون مشکل نیست و همین نیز باعث شده تا پناه‌هایی به دست مخالفان آن داده شود، مشکلات رأی پستی

هر چند که دست‌کم ۳۴ ایالت امریکا تلاش می‌کنند شهروندان‌شان بیشتر از گذشته امکان ارسال آرای پستی داشته باشند، اما این مکنائیس بدون مشکل نیست و همین نیز باعث شده تا پناه‌هایی به دست مخالفان آن داده شود، مشکلات رأی پستی

هر چند که دست‌کم ۳۴ ایالت امریکا تلاش می‌کنند شهروندان‌شان بیشتر از گذشته امکان ارسال آرای پستی داشته باشند، اما این مکنائیس بدون مشکل نیست و همین نیز باعث شده تا پناه‌هایی به دست مخالفان آن داده شود، مشکلات رأی پستی

هر چند که دست‌کم ۳۴ ایالت امریکا تلاش می‌کنند شهروندان‌شان بیشتر از گذشته امکان ارسال آرای پستی داشته باشند، اما این مکنائیس بدون مشکل نیست و همین نیز باعث شده تا پناه‌هایی به دست مخالفان آن داده شود، مشکلات رأی پستی

■ **سیدنعمت‌الله عبدال‌حیمرزاده**
رئیس‌جمهور امریکا دونالد ترامپ روز پنجشنبه ۳۰ ژوئن دو موضوع را در توئیتر مطرح کرد: تعویق انتخابات ریاست جمهوری و برگرزای انتخابات از طریق پست به عنوان «ناقص‌ترین و تقلب‌آمیزترین» انتخابات تاریخ امریکا. مخالفت از هر دو حزب دموکرات و جمهوری خواه به تعویق انتخابات و موکول کردن آن به تاریخی بعد از سوم نوامبر باعث شد تا ترامپ به سرعت عقب‌نشینی کند و در نشست خبری همان روز در کاخ سفید بگوید که «به دنبال تعویق انتخابات» نیست. با این حال، او در همان نشست پر توجیه دومی‌ش تأکید کرد و گفت: «اما در عین حال نمی‌خواهم سه‌ماه منتظر بمانم و سپس مشخص شود، آراه ناپدید و انتخابات دیگری بی‌معنی شده است.» او از همان موقع نبرد گسترده‌ای را با برگرزای انتخابات از طریق رأی پستی شروع کرده و دموکرات‌ها نیز به شدت در مقابل او ایستاده‌اند تا آنجا که حتی رئیس‌جمهور پیشین باراک اوباما هم با‌لحن تندی از او انتقاد کرد. به این ترتیب، آرای پستی در انتخابات سوم نوامبر مبدل به عرصه رویارویی جدی ترامپ با رقبای دموکرات شده است و به احتمال بسیار زیاد، نتیجه این رویارویی عاقبت انتخابات و رئیس‌جمهور آینده امریکارا مشخص خواهد کرد.

■

نگاهی به انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره امریکا در دو سال قبل و وضعیت فعلی ناشی از همه‌گیری ویروس کووید ۱۹ جای شک و تردیدی نمی‌گذارد که انتخابات از طریق پست و آرای پست اهمیت قابل‌توجهی در امریکا پیدا کرده است. در واقع، همه‌گیری ویروس کرونا با توجه به زمان برگرزای انتخابات ریاست‌جمهوری امریکا در دومین ماه پاییز اهمیت ویژه‌ای دارد، زیرا احتمال داده می‌شود که این ویروس با انفولزای فصلی ترکیب شده و موجب جدیدی از تهدات امریکا در این باره خواهد شد. به این دلیل است که انتخابات درون‌حزبی زودتر از موعد به پایان رسید برنامه تصمیمات انتخاباتی نیز به‌ر خلاف دوره‌های گذشته برگرز شده‌است. به واسطه نگرانی از این همه‌گیری است که رأی‌داندن از طریق پست بیش از گذشته مورد توجه قرار گرفته هر چند که این شیوه از رأی‌دادن دست‌کم از زمان جنگ داخلی امریکا سابقه داشته است، اما محدود به کسانی می‌شد که بنا بر وظیفه شغلی خود نمی‌توانستند در روز رأی‌گیری به حوزه‌های اخذ رأی بروند. حالا ۱۲۹ ایالت امریکا به‌همراه حوزه‌هاوشنگتن دی‌سی به دنبال آن هستند شهروندان در صورت تمایل و بدون اقامه دلیل امکان رأی‌دادن از طریق پست داشته باشند. اما در ۱۱۶ ایالت باید دلیل مهمی برای عدم ارسال پستی را خود داشته باشند و در پنج ایالت هم اساساًقرار است که تمام فرایند رأی‌دادن از طریق پست باشد. شیوه این نوع رأی‌دادن به این نحو است که متقاضی می‌تواند پیش از موعد و باثبت‌نام، پاکت پستی رأی‌گیری را دریافت کند و پس از پر کردن فرم رأی‌گیری، پاکت را در موعد مقرر و از طریق پست به آدرس کمسیون انتخابات حوزه خود ارسال کند.

■

اهمیت رأی پستی